

Specialkonsulent Nikolaj Slot Simonsen (niksim@erst.dk)
Chefkonsulent Birgitte Spühler Hansen (birhan@erst.dk)
Kontorchef Victor Kjær (vickja@erst.dk)

IDA
Kalvebod Brygge 31-33
DK-1780 København V
Tlf. +45 33 18 48 48

ida.dk

Ingeniørforeningen, IDAs høringssvar til udkast til forslag til lov om screening af visse udenlandske direkte investeringer m.v. i Danmark (Investerings screeningsloven)

5. januar 2021

Tak for muligheden for at komme med høringssvar.

Ingeniørforeningen, IDA anderkender den udfordring for Danmark, som nærværende forslag til lov om screening af visse udenlandske investeringer skal imødekomme. Det er en udfordring, at nogle tredjelandske sammenkobler økonomiske, diplomatiske og strategiske initiativer for at understøtte egne udenrigspolitiske og økonomiske interesser. Det kan blandt andet være i form af målrettede investeringer i teknologivirksomheder og tekniske joint venture-samarbejder, hvor IDAs medlemmer er ansat eller er selvstændig.

IDA har omkring 130.000 medlemmer, hvoraf 75% sidder i private virksomheder som ledere, specialister m.m. Samtidig har 3.500 af medlemmerne egen virksomhed.

Science & Engineering (S&E)-virksomhederne – som IDAs medlemmer er en del af – er kendetegnet ved en høj grad af internationalisering, og at forretningen bygger på et fundament af teknologi og naturvidenskab. Områder, som nærværende lovforslag i høj grad vil have særligt fokus på gennem screening af visse udenlandske direkte investeringer.

I lovforslaget er der fx lagt op til nye beføjelser inden for særligt følsomme teknologier og sektorer, som fx kunstig intelligens, robotteknologi, halvledere, cybersikkerhed, luft- og rumfart, forsvar, energilagring, kvante- og nuklearteknologi samt nanoteknologi og bioteknologi. Områder, hvor IDAs medlemmer således har indsigt i og økonomisk aktivitet inden for.

IDA bakker op omkring, at Danmark skal være en åben økonomi og dermed være attraktiv for udenlandske investeringer og andre økonomiske aktiviteter. Men at der samtidig kan være behov for at gribe effektivt ind, i det omfang, at det er påkrævet af hensyn til den nationale sikkerhed og offentlige orden i Danmark.

Det store spørgsmål bliver i denne sammenhæng, hvad loven får af betydning i praksis mht. om det sætter utilsigtede begrænsninger i udenlandske investeringer, hvor længe virksomheden skal afvente investeringen fra udlandet, når den behandles m.m.

I lovforslaget er der lagt op til en frist for tilbagemelding på 90 hverdage. Det kan være i overkanten, særligt hvis det er en nystartet teknologiiværksætter inden for de tidligere nævnte følsomme teknologiområder. Det kan derfor overvejes at lave en "fast track-ordning" for teknologiiværksættere, som er særlig økonomisk sårbare. Derigennem får denne type af virksomheder en hurtigere sagsbehandling. Samtidig kan det overvejes at udforme en model, der sikrer, at størrelsen af gebyrer m.m. ses i forhold til virksomhedens omsætning.

En såkaldt S&E-iværksætter kan være presset på sin økonomiske overlevelse. Det skyldes, at denne type af virksomheder typisk har en noget længere udviklingshorisont end iværksættere i andre brancher. Iværksættere som bygger deres forretning på fysiske produkter er ofte meget forskningstunge og har dermed en lang udviklingshorisont. Det gælder iværksættere inden for fx det grønne område og biotek/sundhed. Det giver et særligt behov for tilførelse af kapital i de kritiske faser for virksomhedens overlevelse. Kapital der ofte kommer fra udlandet, og som for en iværksætter hurtigt kan udgøre fx over 10% af virksomhedens markedsværdi/omsætning.

Det er således en balance imellem at sikre, at udenlandske investorer ikke overtager følsomme danske teknologier, og samtidig ikke negativt påvirke de sektorer, som i høj grad er medvirkende til at fastholde og udbygge dansk økonomi, danske arbejdspladser samt eksport. S&E-iværksættere har nemlig et usædvanligt positivt udviklingsforløb set i forhold til andre iværksættere¹. De vokser hurtigere med hensyn til jobs, omsætter for mere, er mere produktive og eksporterer hurtigere og for mere sammenlignet med øvrige danske iværksættere.

5 år efter opstart har den typiske S&E-iværksætter 7 årsværk beskæftiget, og har en årlig omsætning på 8,6 mio. kr. Den typiske iværksætter i industrien har på samme tidspunkt kun 2 årsværk, og omsætter i omegnen af 2,6 mio. kr. Samtidig beskæftiger S&E-iværksættere flere typer af faggrupper. De skaber jobs til ufaglærte, faglærte og medarbejdere med en videregående uddannelse. S&E-iværksættere baserer en stor del af deres omsætning på tekniske og naturvidenskabelige kompetencer, herunder STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Mange af dem investerer i forskning og udvikling, og samarbejder med universiteter og forskningsmiljøer.

¹ Se fx: Fakta om S&E-startup bygger på ATV-rapporten: "Danmarks nye vækstlag", 2019

Det er sidst – men ikke mindst – særdeles positivt, at der i denne type af sager ikke er adgang til aktindsigt og brug af lov om offentlighed i forvaltningen, da det er virksomhedsfølsomme oplysninger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Per Diget". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke underlining the name.

Per Diget
Formand
IDAs Erhvervs- og Vækstudvalg